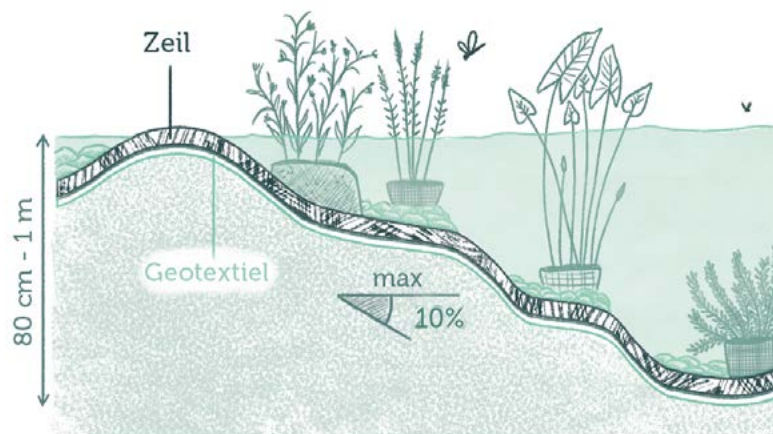

NATUURLIJKE POEL

Als er plaats en zonlicht genoeg is, kan een natuurlijke poel extra leven in de tuin brengen. Vóór je je waagt aan de aanleg van een poel die kunstmatig waterdicht gemaakt moet worden, kijk je best eens rond in je tuin of er geen vochtige omgeving is waar van nature water blijft staan.

DE LOCATIE KIEZEN

- Veel zonlicht, maar overdag ook wat schaduw om de ontwikkeling van draadalg te voorkomen.
- Geen bomen want anders gaan dode bladeren zich ophopen op de bodem.
- Op het laagste punt van je terrein, maar liefst geen al te steile helling.
- Naast een seminatuurlijke omgeving die kan dienen als schuilplaats voor amfibieën, want die verblijven niet permanent in de poel.

DE POEL VORM GEVEN

Leg een poel aan van 3 tot 25 vierkante meter met een onregelmatige of ovale vorm. Zorg voor drie niveaus van diepte::

- **Ondiep** (+/- 30 centimeter);
- **Halfdiep** (+/- 50 centimeter);
- **Zeer diep** (tussen 80 centimeter en 1,20 meter): dit zorgt ervoor dat de poel in de winter niet dichtvriest en in de zomer niet uitdroogt.

In plaats van deze trapsgewijze indeling kan je ook een lichte helling (maximaal 10%) voorzien zodat dieren gemakkelijker het water in en uit kunnen. De helling of de trappen moeten zuidgericht zijn, zo krijgen de planten genoeg zonlicht.

DE POEL AANLEGGEN

De meest eenvoudige en doeltreffende manier om je poel waterdicht te maken is te werken met een soepel EPDM-zeil, maar je moet wel enkele voorzorgsmaatregelen nemen om gaten en scheuren te voorkomen.

Je hoeft niet noodzakelijk een zeil te gebruiken op kleigrond waar duidelijk vocht aanwezig is (tijdelijke plassen, pitrus, ...). Gewoon de poel uitgraven kan dan al voldoende zijn. Als later blijkt dat het water niet blijft staan, kan je nog altijd een zeil plaatsen.

BRENG ZELF NOOIT DIEREN BINNEN!

Als het gaat over dieren in de poel, wees dan liefst geduldig en laat ze spontaan komen. Zo zullen bijvoorbeeld libellen een nieuwe waterrijke plaats snel opmerken!

Exotische dieren daarentegen kunnen schadelijk zijn voor soorten van bij ons. Goudvissen en karpers (koi's) komen oorspronkelijk uit Azië. Dit soort vissen wroet in de modder en vernietigt systematisch de kleine fauna, want ze doen zich te goed aan eitjes, kikkervisjes en alle mogelijke insecten (libellenlarven, waterwantsen, waterroofkevers, ...) maar ook aan de begroeiing waar watersalamanders graag hun eitjes leggen.

HOE GROOT MOET HET ZEIL ZIJN?

Lengte = Max. lengte + 2x diepte

Breedte = Max. breedte + 2x diepte

1

Baken eerst de vorm van je toekomstige poel af met paaltjes en touw. Let er bij het uitgraven op dat er geen stenen meer liggen die het zeil zouden kunnen doorboren en controleer of de randen allemaal waterpas zijn.

2

Leg kippengaas op de bodem van de poel zodat knaagdieren niet door het zeil kunnen geraken. Dit is niet verplicht maar wordt wel sterk aanbevolen.

3

Leg een doek van geotextiel om te voorkomen dat steentjes het zeil zouden doorboren.

4

Leg een EPDM-zeil van minstens 2 mm dik. Bedek de bodem met een laag rivierzand van +/- 10 cm op de lichte helling of op de traptreden (veel insecten overwinteren graag in het bezinksel dat ook het substraat voor de waterplanten vormt).

5

Om zo weinig mogelijk plooiën te hebben, strek je het zeil uit en vul je de poel geleidelijk (liefst met regenwater). Corrigeer de positie van het zeil naarmate de poel volloopt.

6

Zorg voor een mooie afwerking door een gleuf rond de poel te graven waarin je het zeil wegstopt. Snij het overtollige zeil af. Dit kan pas eens de poel volledig gevuld is.

AANPLANTEN

Plaats de waterplanten in het late voorjaar en de zomer. Werk alleen met inheemse soorten die je bij gespecialiseerde kwekerijen kan kopen. Plant er niet te veel aan want ze zullen zich snel over de poel verspreiden.

Moerasplanten worden rechtstreeks in het substraat geplaatst terwijl (semi-) waterplanten worden verzwaard met stenen in halfopen potten zodat ze hun wortels aan de bodem kunnen verankeren.

RANDOM DE POEL

Leg een kiezelstrandje aan zodat vogels kunnen komen drinken. Een stapel hout of stenen in de nabije omgeving kan ook dienen als schuilplaats voor amfibieën.

Voorzie indien mogelijk een seminatuurlijke zone rond de poel (maaiweide, braakland, haag) zodat dieren die naar de poel komen een schuilplaats op land kunnen vinden. Leg deze bij voorkeur aan de kant van de lichte helling aan.

ONDERHOUD

Het aquatisch milieu vindt zijn evenwicht vrij snel vanzelf. Na aanleg van de poel gaan er vaak algen woekeren: verwijder ze voorzichtig. In de loop der jaren zal de poel overwoekerd raken door waterplanten. Dit is een natuurlijke dynamiek. Idealiter moet 2/3 van het oppervlak vrijgehouden worden als open water. Overtollige planten moeten dus in september worden weggehaald zodat het leven in de poel zo weinig mogelijk verstoord wordt. Gooi de uitgetrokken planten niet meteen op de composthoop. Laat ze enkele dagen op de rand liggen zodat kleine ongewervelden naar de poel kunnen terugkeren. Maai ook de planten aan de rand van de poel maar behoud wel een deel van deze bovengrondse vegetatie als schuilplaats en wissel deze zone elk jaar af.

